

הקדמה:

בעבודה זו מובאים שני סיפורים ממקבץ סיפוריו של פרקובסקי בספר "מטאטא וסיפורים אחרים" (2012). תחילה אתאר את הסיפורים ובהמשך אציע התייחסות לסוגי הטינופת שבהם, תוך הדגשת מילים מן הסיפור המשמשות ככלי לביטויי הטינופת הללו (בקו נטוי). בהמשך אנסה לכוון לתופעות החברתיות אותן מבקשים הסיפורים למקד את תשומת ליבו של הקורא, תוך התייחסות ליצירה כולה (לקובץ הסיפורים ממנו נלקחו שני הסיפורים הללו) כמכלול. לבסוף אציין בחיבור קצר המתייחס לשני הסיפורים המובאים, ואסכם ברפלקציה אודות תרומתם של תכני הקורס להתפתחותי האישית ולעבודתי המקצועית.

מנכ"ל / פקובסקי, 2012

הסיפור מתאר את עובד ביטחון בבוטקה של חברה כלשהיא. במסגרת שירותיו, בוקר בוקר הוא פותח שער חשמלי לרכבו היוקרתי של מנכל החברה. המרחק הפיסי ביניהם נאמד בכמה מטרים ספורים, בעוד את המרחק המעמדי, הוא מתאר כשני קצוותיו של סולם המדרג החברתי. ממקום זה, ועל אף 'נחיתות' מעמדו, הוא מביט לגובה במנכל, ללא נימת קנאה או שנאה, אלא הערצה לדמות האלוהית שהוא מייצג. איש הביטחון הפשוט נמצא בתחושתו בתחתית ההיררכיה החברתית, רק דרגה אחת לפני מנקי רחובות ושוהים בלתי חוקיים. תיאור קרבתו דווקא למנקי-הרחובות מדגישה על עליבות מעמדו, הקרובה לזבל, לעוסקים בזבל. הללו שומרים על טהרת ניקיון הרחובות לטובת הציבור, האחרים, בעלי האמצעים, אלו שעבודתם היא אחרת. והוא- הוא קיבל את דרגתו הגבוהה יותר רק בשל היותו שומר מסוג אחר- שומר הרכוש הקפיטליסטי. ממש כמו כורי היהלומים באפריקה, שחופרים במו אצבעותיהם בחיפוש יהלומים תחת נוגש מערבי, שמחזיקים אוצר שלא יסולא בפז, עבור אחרים, עבור שכר דולר ליום, ממש כמוהם, הוא השומר על עושרם של אחרים. במרחק נגיעה, בנגיעה, בלחיצת כפתור, שירותיו נתונים לבעלי הנכסים, השררה, העושר, וכל מה שאינו שלו. הוא, כמו כורי היהלומים האפריקנים, שולי היהלומים בארצם שלהם, כמו מנקי הרחובות, הקרובים לטינופת- תוצר הביולוגיה הטבעית של מערכת העיכול האנושית, מנקי השירותים, מפני הפסולת- שאריות אוכל, טיטולים עם צואתם של אחרים. כך גם הוא. תרומתו היא בשמירה. רק שמירה, ורק על רכושם של העשירים.

המנכל, בעליו של רכב ביואיך יוקרתי, בצבע לבן, צחור כשלג, המדגיש את לובנו הטהור, הנקי, החף מכללך, ובכל זאת מחופה בחלונות כהים, המבליטים את הניגוד, אולי את הניגוד המעמדי בינו לבין האחרים, חלונות שכהותם חוסמת גישה קלה אליו, למראהו. כהות שמטשטשת את התוכן הפנימי ומעניקה לו מראה אלוהי, מנוכר. הוא בטח לא מחטט באף, כמו אחרים, שממתנינים בצומת לאור ירוק, וגם אם כן, אי אפשר לראות את זה קורה מבעד למחסום הזכוכית הכהה. המנכל הזה, הוא לא רק במעלה הסולם החברתי בעושרו, במעמדו, ברכבו, ובחולצתו הצרפתית היקרה, כי אם גם במראהו. מסורק למשעי, פניו מפוסלים, שרירי חזהו בולטים, ושמו, בניגוד לבעל החברה- זלצמן, שמו הוא יהודה בר-משה. יהודה- גור אריה יהודה, סמלו של שבט המלוכה- חוסן, חוזק, מלך החיות, מורם מעם. בר-משה- המנהיג, הדמות הנערצת על ישראל. יהודה בר-משה, השם המשדר עוצמה, חוסן, חכמה, וגם חדשנות. בר-משה. בניגוד לזלצמן, החולש על הדרגה הגבוהה ביותר, אך אינו מפזר אבק כוכבים בשמו העתיק, המיושן, שעלה עימו מאירופה, במראהו נמוך הקומה. בניגוד לרום מעלתו, כיעורו, היעדר שער, מודגש יתרון מראהו האסתטי של בר משה, המגביר את גבה קומתו בסולם החברתי. לפחות בעיני איש הביטחון הזוטר.

בר-משה לא נגיש לו באמת. הוא מניד ראשו כל בוקר לשלום, אך לא לשומר, אלא למדי. לתג ה-security בחזהו השמאלי, צמוד ללב, משל אלו חייו, ותג ה-security וחגורת הכד, ולא עור, הזולה, מגדירים את זהותו, את חיותו. ההפרדה אינה קיימת אבל ישנה. בניד ראש הברנוזה, באין מילים, בחלונות הכהים.

דווקא הפסולת האנושית, עשייתה צרכים המשותפת לכל המעמדות, ללא עוררין, היא זו המאפשרת פגישתם של שני קצוות השלבים בסולם: איש הביטחון והמנכל. בקצה המסדרון של המשרדים המפוארים, שכללו מיצג ראווה של משחקי אור השמש הגווע, לבין המראה האריחים האיטלקיים

השחורים בעלי נקודות הכסף, שכנה דלת לא בולטת המובילה אל השירותים. אי הבלטתה מדגישה את הצורך של המעמד הגבוה להדגיש את אי-הבלטת הצורך המשותף-יותר-מדי-הזה לבני האנוש כולם, להטיל צרכיהם המסריחים, המריחים, המחליקים ישירות לביו. אך בפנים, כיאה לאותם בני שררה, היו שירותים אליטיסטיים, כאלו שאינם נופלים ממשרדו המרוהט בגוזמה של בר-משה-המנכל, משל נועד פארם להדגיש בכת זאת את ההבדל בעולב האנושי הזה- הצורך לחרבן ולהשתין. עטוף בפאר, בכיורים בצבע לבן-חלבי, בעלי ידידות דמויות כסף, המדגיש את ניקיונם, במוסיקת רקע ובמוסיקת ריח ארומטי ומבושם, שנועד לטשטש עקבות כל ריח של הפסולת הזו, היוצאת מגופם של עשירים כעניים, של חיות כשל בני אנוש. נועד בית השימוש הזה להעניק חווית השתנה רוחנית כמעט, רק לאלו שהיא מגיעה להם, להסיט את המחשבה מהרעש, מהריח, מהפסולת. לאפשר עיסוק אחר בזמן האנושי-מדי הזה.